

Схвалено
На засіданні педагогічної ради
Протокол №1 від 31.08.2021р.

Затверджую
Директор школи
_____ Н. Сукач

**Авторська навчальна програма
для гуртків соціально-реабілітаційного напрямку закладів
загальної середньої освіти
«Шкільний європейський клуб»**

Автор: Гречковська Н.Б.

2021р

Зміст

1. Пояснювальна записка.....	1-4
2. Зміст програми.....	5- 9
3. Навчально-тематичний план.....	10-14
4. Висновки.....	15-16
5. Список використаної літератури.....	17

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність даної програми зумовлена сучасним курсом України на європейську інтеграцію, що потребує наближення українських стандартів освіти до загальноєвропейського рівня і сьогодні перед педагогами стоїть важливе завдання – виховати та підготувати соціально адаптовану та конкурентоздатну особистість, спроможну активно включатися в якісно новий етап розвитку сучасного суспільства.

Програма гуртка визначає пріоритети в системі європейського виховання учнівської молоді через формування системи життєвих цінностей особистості в позашкільній виховній діяльності. Програма розрахована на весь період виховної діяльності здобувачів освіти 8-11 класів з врахуванням їх вікових, індивідуальних та психолого-педагогічних особливостей.

Програма є багатоаспектною і має спрямованість формувати толерантне ставлення учнівської молоді та вчителів-координаторів шкільних європейських клубів до культурного надбання, демократичних процесів, інституцій ЄС та інших дотичних тем. Саме тому європейські виміри в освіті, що створюють умови для розвитку демократичного суспільства, надають можливість учневі набути громадянських якостей та вмінь, отримати необхідну освіту та підготуватись до життя в європейському та світовому просторі, зробити суспільне життя багатоплановим та відкритим. Дібрані до Програми методи, форми, технології організації виховної діяльності ґрунтуються на взаємодії координатора та учня і забезпечують цілісне формування європейського світогляду особистості, її гуманістичних якостей, закладають основи формування європейських цінностей особистості, здатної у шкільному житті, діловій, громадській та сімейно-родинній сферах лобювати та захищати свої погляди в розрізі створення громадянського демократичного правового суспільства. Програма включає комплекс заходів, які забезпечують можливість досягнення найоптимальнішого результату в розвитку дитини і, перш за все, у фізичній, психічній і духовно-моральній сферах, оскільки якраз вони є фундаментом гармонійно розвиненої, цілісної, соціально-активної особистості, здатної включитися в державотворчі процеси. Вона передбачає потужне використання вихователями методів самовиховання і «самобудівництва» особистості як найбільш перспективних виховних засобів процесу демократизації і гуманізації всіх напрямків виховання.

Головна мета програми - це формування почуття європейської єдності та набуття знань про Європу, знаходження спільних цінностей, подібності культур, традицій; усвідомлення спільної історії України та країн Європи; підвищення інтелектуального розвитку школярів, відкриття для себе «європейського» бачення світу, розширення світогляду; ознайомлення з культурою, мовою, традиціями, пам'ятками архітектури та історією народів Європи; формування та виховання молодих лідерів; розвиток і самореалізація особистості, виховання талановитої молоді.

Основні завдання:

- пізнання Європи, європейської території;
- поширення та розповсюдження інформації про Європу, європейські країни та Євросоюз;
- інформування про інтеграційні процеси в Європі, засади функціонування Євросоюзу та Ради Європи;
- поширення нових форм позашкільної діяльності учнів, таких як дебати на європейські теми, організація різних конкурсів на європейську тематику,

конференції, тренінги, круглі столи, святкування Дня Європи, прослуховування і вивчення народних пісень, танців, перегляд фільмів, театральних вистав, організація тематичних виставок, походів і т.д.

- проведення творчих конкурсів (конкурси малюнків та малюнка на асфальті, конкурс есе, статей на задану європейську тематику);
- випуск шкільних та міжшкільних бюлетенів, інформаційних листівок, газет;
- налагодження контактів з іншими європейськими клубами міста, області, України тощо;
- ведення листування та організація зустрічей, організація спільних проєктів та заходів;
- заохочення до вивчення іноземних мов, вивчення побутових та культурних реалій мови, ;
- підготовка до життя і праці в об'єднаній Європі, знайомство з програмами обміну школярів.

Зміст програми сприяє формуванню ціннісних ставлень, інтегрованих змістових ліній та компетентностей особистості здобувачів освіти. Програма складається з шести розділів : «Вступ», «Європа і світ», «Європа. Європейський Союз. Досвід інтеграції», «Європа – гуманітарний вимір» , «Європа і Україна» , «Безпечна Європа. Безпечна Україна. Безпечний світ.» , «Практикум. Ми – європейці» .

Навчальна програма передбачає 2 роки навчання.

Програма розрахована на 2 години в тиждень. Тривалість кожного заняття – 45 хвилин. Усього 144 годин (з них: 4 резервних для організації зустрічей, виїзних поїздок тощо.)

Програма першого року навчання передбачає розвиток у вихованців пізнавального інтересу до навколишнього світу, знайомство з країнами Європи та Європейського Союзу, підготовку до міського конкурсу «європейська олімпіада». Курс першого року навчання є пропедевтичним, тому не передбачає виділення окремих годин на перевірку засвоєних знань з тематичних блоків.

Навчання у гуртку не потребує спеціальної підготовки та знань.

Навчальний матеріал програми адаптований до занять з вихованцями різного рівня підготовленості.

Прогнозовані/очікувані результати.

Короткотривалі результати є наступними:

- знайомство з Євросоюзом і з Європою в цілому;
- проведення дебатів, круглих столів на європейські теми;

- вироблення плану і способів інформування шкільної громади і спільноти мікрорайону (стінгазета, листівки, шкільний бюлетень присвячений європейській тематиці);
- збірка досягнень клубу і відкриття власної Інтернет сторінки;
- підготовка альбомів і виставок на європейську тематику;
- організація конкурсів з відомостями про Європу і Євросоюз;
- святкування Дня Європи і Дня окремих європейських країн;
- організація виставок, презентацій, вечорів європейської поезії;
- проведення наукових конференцій і дебатів;
- підготовка європейської полички у шкільній бібліотеці, а також підготовка тематичних альбомів із зібраною інформацією;
- проведення лекцій щодо ЄС для учнів власної школи;
- проведення різноманітних заходів в межах учнівського самоврядування - надання учням можливості самостійно проводити різноманітні заходи, як в школі так і поза нею.

Довготривалі результати полягають у:

- пошуку груп підтримки в місцевому середовищі, державних установах і інших організаціях, пошук партнерів і спонсорів серед влади, організацій і місцевих бізнесових кіл;
- співпраці з засобами масової інформації;
- участі в презентаціях на європейські теми, лекції на теми Євросоюзу для учнів інших шкіл;
- зв'язках з європейськими партнерами (обмін інформацією, досвідом, організація поїздок, зустрічей та спільних вечорів);
- участь у конкурсах і олімпіадах на тему Євросоюзу.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ВСТУП I (2 год.)

Теоретична частина. (1 година). Ознайомлення з програмою гуртка. Що таке Євроклуб? Мета та завдання. Статут.

Практична частина. (1 година). Усвідомлювати мету занять у гуртку, цілі і завдання Євроклубу.

РОЗДІЛ II (23 год.)

Європа і світ

Тема 1

Європа (11 годин)

Теоретична частина. (4 години). Обговорити поняття «Європейський континент», «Клімат і природа», «Сільське господарство», «Промисловість», «Народи та народності», «Захист навколишнього середовища».

Практична частина (7 годин). Розуміти особливості життєдіяльності Європейського континенту. Створення мультимедійної презентації.

Тема 2

Історія Європи (12 годин)

Теоретична частина. (3 години). Кам'яний вік. Поява металу. Стародавня Греція. Римська імперія. Середні віки. Кельти. Германські народи. Нормани. Слов'яни. Мадяри. Спадщина об'єднаної Європи. Епоха Відродження. Великі географічні відкриття. Промислова революція. Сучасний світ.

Практична частина (9 годин). Знати основні історичні події, факти з історії Європи, давати оцінку та аналізувати їх. Випуск стіннівки.

РОЗДІЛ III (46 год.)

Європа. Європейський Союз. Досвід інтеграції.

Тема 1

Історія Європейського Союзу. Об'єднання родини. (14 годин)

Теоретична частина (1 година). Історії ЄС. Етапи розширення ЄС. Фактори об'єднання Європи. Війна та мир. Заснування ЄОВС. ЄЕС і його завдання. Харчова промисловість і сільське господарство. Шлях від ЄЕС до Європейського Союзу. Єдина валюта, історія виникнення.

Практична частина (13 годин). Знати основні факти становлення ЄС та об'єднання Європи, володіти поняттями ЄОВС, ЄЕС. Створення мультимедійної презентації.

Тема 2

Європейські символи (9 годин)

Теоретична частина (1 година). Європейський прапор. Девіз європейського Союзу. Гімн ЄС. День Європи, 9 травня. Мета ЄС. Офіційні мови. Транспорт.

Практична частина (8 годин). Знати символи Європейського Союзу та вирізняти їх на тлі інших країн світу. Випуск плакатів.

Тема 3

Країни Європейського Союзу (12 годин)

Теоретична частина (2 години). Інтеграційні процеси в Європі. Європейські цінності і стандарти. Глобальна роль ЄС. Країни-члени ЄС. Країни - лідери ЄС. Регіональність та її аспекти.

Практична частина (10 годин). Знати і розуміти інтеграційні процеси в Європі; знаходити спільні цінності. Перегляд відеофільму. Обговорення.

Тема 4

Інституції Європейського Союзу (11 годин)

Теоретична частина (4 години). Засади функціонування Євросоюзу. Рада Європи. Як приймаються рішення в ЄС. Європейська Комісія. Європейський Парламент. Рада Європейського Союзу. Суд Європейських Співтовариств.

Практична частина (7 годин). Знати: інституції ЄС, історію їх створення, мету та завдання кожної з інституцій; навчитися писати заяву та скаргу до Європейського Суду.

РОЗДІЛ IV (22 год.)

Європа - гуманітарний вимір

Тема 1

Європейська культурна спадщина (13 годин)

Теоретична частина (2 години). Мистецтво Європи. Видатні люди. Європейські свята. Музика Європи. Мови Європи. Кухня Європейських країн. Культура, традиції, пам'ятки архітектури.

Практична частина (11 годин). Володіти інформацією про видатних людей Європи та свята, обмінюватися рецептами країн-членів ЄС.

Тема 2

Чим займається ЄС (9 годин)

Теоретична частина (2 години). Глобальні проблеми людства та європейські шляхи їх розв'язання. Довкілля. Робота. Допомога слабшим регіонам. Допомога бідним країнам. Мир.

Практична частина (7 годин). Розуміти проблеми ЄС та знаходити шляхи їх вирішення. Випуск стіннівки на екологічну тематику.

РОЗДІЛ V (33 год.)

Європа і Україна

Тема 1

Україна - європейська держава: минуле і сучасність (9 годин).

Теоретична частина (2 години). Спільна історія України і країн Європи.

Україна в об'єднаній Європі. Українці - європейська нація. Історія України - історія Європи.

Практична частина (7 годин). Знати спільне минуле України та країн-членів ЄС, усвідомити себе українцями-європейцями. Провести конкурс серед учасників євроклубу та учнів школи на тему: «То які ж ми – українці в Європі?»

Тема 2

На шляху до Європи (12 годин)

Теоретична частина (3 години). Що значить бути Європейцем? Сучасні реалії та перспективні євро інтеграційного розвитку України. Наслідки виконання Україною критеріїв членства в ЄС. Розширення культурних, наукових, ділових та гуманітарних зв'язків молоді в Україні та країнах Європи. Європейська освіта.

Практична частина (9 годин). Розуміти поняття «європейські цінності», «європеєць», «Болонська система освіти», «громадянське суспільство». Розробити проект та захистити свою власну систему освіти.

Тема 3

Безпечна Європа. Безпечна Україна. Безпечний світ. (12 годин)

Теоретична частина (2 години) Європейська політика безпеки крізь призму часу. Історія європейської безпеки після Другої світової війни.

Маастрихтський, Амстердамський та Ніццький договори. Європейська безпекова і оборонна політика (СЄБОП). Спільна зовнішня і безпекова політика (СЗБП). Європейські сили швидкого реагування (ЄСШР). Цивільні аспекти кризового менеджменту. „Петерсберзькі завдання“. Дійові особи - Рішення. Інструменти і засоби. ООН.

Практична частина (10 годин). Розуміти різницю між Договорами, розрізняти кордони країн-членів ЄС та України до та після Другої світової війни, володіти інформацією про оборонну політику ЄС та шляхи її реалізації.

РОЗДІЛ VI (17 год.)

Практикум

Тема 1

«Ми - європейці»

Теоретична частина (4 години). Тренінги з навчання написання проектів та фандрейзингів, життєздатність мережі євроклубів. Співпраця з ЗМІ.

Практична частина (13 годин) Кінопокази про країни Європи.

Складання прес-релізу та прес-анонсу. Вивчення іноземних мов. Випуск газети, інформаційних листівок. Написання проектів до міжнародних донорських структур. Налагодження співпраці з іншими європейськими

клубами. Організація свят, конкурсів, круглих столів, вікторин, дебатів. Виїзні поїздки та зустрічі. Складання прес-релізів та прес-анонсів; випускати стіннівки та інформувати суспільство про діяльність ШЄКів.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	К - с т ь г о д . .	Т е р т е т и ч н і	П р а к т и ч н і	Основні вимоги до знань, умінь, навичок
1.	ВСТУП I (2 год.) Ознайомлення з програмою гуртка. Що таке Євроклуб? Мета та завдання. Статут.	2	1	1	Усвідомлювати мету занять у гуртку, цілі і завдання Євроклубу.
2.	РОЗДІЛ II (23 год.) Європа і світ <u>Тема 1</u> Європа Європейський континент. Клімат і природа. Сільське господарство. Промисловість. Народи та народності. Захист навколишнього середовища.	11	4	7	Розуміти особливості життєдіяльності Європейського континенту.
3.	<u>Тема 2</u> Історія Європи Кам'яний вік. Поява металу. Стародавня Греція. Римська імперія. Середні віки. Кельти. Германські народи. Нормани. Слов'яни. Мадяри. Спадщина об'єднаної Європи. Епоха Відродження. Великі географічні відкриття. Промислова революція. Сучасний світ.	12	3	9	Знати основні історичні події, факти з історії Європи, давати оцінку та аналізувати їх.

4.	<p>РОЗДІЛ III (46 год.) Європа. Європейський Союз. Досвід інтеграції <u>Тема 1</u> Історія Європейського Союзу. Об'єднання родини. Історії ЄС. Етапи розширення ЄС. Фактори об'єднання Європи. Війна та мир. Заснування ЄОВС. ЄЕС і його завдання. Харчова промисловість і сільське господарство. Шлях від ЄЕС до Європейського Союзу. Єдина валюта, історія виникнення.</p>	14	1	13	Знати основні факти становлення ЄС та об'єднання Європи, володіти поняттями ЄОВС, ЄЕС.
5.	<p><u>Тема 2</u> Європейські символи Європейський прапор. Девіз європейського Союзу. Гімн ЄС. День Європи, 9 травня. Мета ЄС. Офіційні мови. Транспорт.</p>	9	1	8	Знати символи Європейського Союзу та вирізняти їх на тлі інших країн світу.
6.	<p><u>Тема 3</u> Країни Європейського Союзу Інтеграційні процеси в Європі. Європейські цінності і стандарти. Глобальна роль ЄС. Країни-члени ЄС. Країни - лідери ЄС. Регіональність та її аспекти.</p>	12	2	10	Знати і розуміти інтеграційні процеси в Європі; знаходити спільні цінності.
7.	<p><u>Тема 4</u> Інституції Європейського Союзу Засади функціонування Євросоюзу. Рада Європи. Як приймаються рішення в ЄС. Європейська Комісія. Європейський Парламент. Рада Європейського Союзу. Суд Європейських Співтовариств.</p>	11	4	7	Знати: інституції ЄС, історію їх створення, мету та завдання кожної з інституцій; навчитися писати заяву та скаргу до Європейського Суду.

8.	<p>РОЗДІЛ IV (22 год.) Європа - гуманітарний вимір</p> <p style="text-align: center;"><u>Тема 1</u></p> <p>Європейська культурна спадщина Мистецтво Європи. Видатні люди. Європейські свята. Музика Європи. Мови Європи. Кухня Європейських країн. Культура, традиції, пам'ятки архітектури.</p>	13	2	11	Володіти інформацією про видатних людей Європи та свята, обмінюватися рецептами країн-членів ЄС.
9.	<p style="text-align: center;"><u>Тема 2</u></p> <p style="text-align: center;">Чим займається ЄС</p> <p>Глобальні проблеми людства та європейські шляхи їх розв'язання. Довкілля. Робота. Допомога слабшим регіонам. Допомога бідним країнам. Мир.</p>	9	2	7	Розуміти проблеми ЄС та знаходити шляхи їх вирішення.
10.	<p>РОЗДІЛ V (33 год.) Європа і Україна</p> <p style="text-align: center;"><u>Тема 1</u></p> <p>Україна - європейська держава: минуле і сучасність Спільна історія України і країн Європи. Україна в об'єднаній Європі. Українці - європейська нація. Історія України - історія Європи.</p>	9	2	7	Знати спільне минуле України та країн-членів ЄС, усвідомити себе українцями-європейцями.
11.	<p style="text-align: center;"><u>Тема 2</u></p> <p style="text-align: center;">На шляху до Європи</p> <p>Що значить бути Європейцем? Сучасні реалії та перспективні євро інтеграційного розвитку України. Наслідки виконання Україною критеріїв членства в ЄС. Розширення культурних, наукових,</p>	12	3	9	Розуміти поняття «європейські цінності», «європеець», «Болонська система освіти»,

	ділових та гуманітарних зв'язків молоді в Україні та країнах Європи. Європейська освіта.				«громадянське суспільство»
12.	<p style="text-align: center;">Тема 3</p> <p style="text-align: center;">Безпечна Європа. Безпечна Україна. Безпечний світ.</p> <p>Європейська політика безпеки крізь призму часу. Історія європейської безпеки після Другої світової війни. Маастрихтський, Амстердамський та Ніщцький договори. Європейська безпекова і оборонна політика (СЄБОП). Спільна зовнішня і безпекова політика (СЗБП). Європейські сили швидкого реагування (ЄСШР). Цивільні аспекти кризового менеджменту. „Петерсберзькі завдання“. Дійові особи - Рішення. Інструменти і засоби. ООН.</p>	12	2	10	Розуміти різницю між Договорами, розрізняти кордони країн-членів ЄС та України до та після Другої світової війни, володіти інформацією про оборонну політику ЄС та шляхи її реалізації.
13.	<p>РОЗДІЛ VI (17 год.)</p> <p>Практикум</p> <p style="text-align: center;">Тема 1</p> <p style="text-align: center;">«Ми - європейці»</p> <p>Тренінги з навчання написання проектів та фандрейзингів, життєздатність мережі євроклубів. Співпраця з ЗМІ. Кінопокази про країни Європи. Складання прес-релізу та прес-анонсу. Вивчення іноземних мов. Випуск газети, інформаційних листівок. Налагодження співпраці з іншими європейськими клубами.</p>	17	4	13	Вміти писати проекти до міжнародних донорських структур; вміти складати прес-реліз та прес-анонс; брати участь та готувати конкур-си, круглі столи, вікторини, дебати на європейську тематику; випускати стіннівки та

	Організація свят, конкурсів, круглих столів, вікторин, дебатів. Виїзні поїздки та зустрічі.				інформувати суспільство про діяльність ШЄКів.
--	---	--	--	--	---

Висновки

Заснування Європейських клубів у школах – це один із багатьох способів досягнення важливої мети щодо розвитку Європейської свідомості.

Шкільний європейський клуб – це форма співпраці вчителів та учнів, яка охоплює різноманітні сфери, займаючись вивченням Європи, європейської інтеграції, історії, географії, культури, мистецтва, науки. Європейські клуби поширюють дану інформацію серед установ і організацій, а також членів клубу, учнів шкіл, знайомих, мешканців міста чи регіону. У клубах молодь вчиться активності, толерантності, шани і зацікавленості іншими народами. Отримана інформація, набуті знання та досвід допоможуть у навчанні як у школі, так і у вищих навчальних закладах, а в майбутньому – у виборі потрібної професії. Щоб діяльність клубу принесла як найкращий результат, шкільні європейські клуби повинні мати максимальну кількість партнерів, зацікавлених у співпраці.

Євроклуб, як об'єднання учасників за інтересами, передбачає проведення різних конкурсів, вікторин, олімпіад, круглих столів, ділових ігор, інтерактивного спілкування, що заохочують учнів до роботи в новому європейському вимірі. Оскільки такі види робіт, окрім знань про Європу, сприяють набуттю комунікативної компетентності, вміння працювати з інформацією, використовувати її, спілкуватись, працювати в команді, запровадження у школі такого виду робіт з учнями значно збагатить навчально-виховний процес.

Шкільний європейський клуб – це колектив працюючих разом вчителів та учнів, що поглиблюють свої знання про Європу та європейську інтеграцію, поширюють інформацію на цю тему у школі та місцевій спільноті. Оскільки Україна знаходиться у партнерських відносинах з Євросоюзом, питання розширення знань учнів про європейські країни, звичаї та культуру їх мешканців, є важливим для формування як полікультурної компетенції учнів, так і виховання загальноєвропейських цінностей.

Список використаної літератури

1. Методичні рекомендації євроклубам /посібник/ Київ: Представництво ЄС в Україні, 2015 © Європейський Союз.
2. Особливості створення Євроклубу. Методичний / За редакцією Гаюна Т.В., Смоленського М.В. - Рівне, 2008.
3. Європа у 12 уроках. Паскаль Фонтейн .- «Віва-Принт»,2008
4. Євроклуби в Україні: організація роботи та успішний досвід. Методичний посібник / За редакцією Кендзьора П.І. - Львів: ЗУКЦ, 2008.
5. Європейський клуб у школі. Навіщо? Як? Чому? Підручник для вчителів та учнів / За редакцією Рафала Димека - Варшава, 2006;
6. Європа та криза. Посібник . – Київ,2009
7. Європейські студії:досвід країн Європи. Інформаційний бюлетень проекту Міжнародного Фонду «Відродження» «Навчальний курс «Європейські студії для шкіл» № 4
8. Як організувати шкільний Євроклуб. Паращенко Л. - Київ, 2004.
9. YES для України. Посібник для організаторів міжнародних молодіжних обмінів - Люблін, 2006
- 10.Методичний посібник для євро клубів /Упорядники:Юрій Лобурець
Володимир Брущенко / Київ-Салютіс2010
11. Відкривай Європу з нами / Представництво ЄС в Україні/ -Київ,2011
- 12.Веб-сайти:
<http://ec.europa.eu/comm/publications>
<https://ec.europa.eu/>
https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk
[europa.eu/ European Union website, the official EU website](http://european-council.europa.eu/)